

Dosarul nr. 3ra-792/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Bagrin)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

6 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Consiliul municipal Chișinău și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel declarată de reprezentantul Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, s-a casat integral hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 16 februarie 2017, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 6/27-2 din 19 decembrie 2016 „cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din bd. Moscova nr. xxxxx, Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”, s-a decis transmiterea în arendă a lotului cu suprafața de xxxxx, Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” pentru extinderea obiectivului comercial.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a menționat că, în urma efectuării controlului de legalitate al actului administrativ nominalizat, a constatat că acesta a fost adoptat cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare. Drept urmare, prin notificarea nr.1304/OT4-31 din 4 ianuarie 2017, a solicitat Consiliului municipal Chișinău abrogarea, în termen de 30 de zile, a deciziei notificate.

A explicat că, întrucât în termenul prevăzut de legislație organul emitent nu a soluționat cererea prealabilă recepționată, reclamantul s-a adresat cu cerere de chemare în judecată.

A invocat că, în temeiul art. 5 alin. (4) din Legea nr. 91 din 5 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, atribuirea terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în gestiunea economică a întreprinderilor municipale, înstrăinarea, concesiunea, arendarea sau locațiunea terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se efectuează în condițiile legii. Conform art. 77 alin. (3), (5) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 cu privire la administrația publică locală, bunurile domeniului privat al unității administrativ-teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă, în comodat ori în locațiune, în condițiile legii. Înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege.

În opinia reclamantului, procedura licitației publice urma să se desfășoare în conformitate cu prevederile Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10 februarie 2009.

Totodată a precizat că, în privința lotului de pământ cu suprafața de 0,0153 ha vizat în pct. 1 din decizia contestată urmau să fie aplicate corespunzător prevederile art. 4 alin. (9) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului care prevăd că, vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate publică utilizate în procesul tehnologic, aferente obiectivelor privatizate sau supuse privatizării, aferente obiectivelor private, precum și celor aferente construcțiilor nefinalizate, se efectuează la prețul normativ al pământului. Terenul care, după parametri și amplasare, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se vinde prin concurs sau la licitație deținătorilor de terenuri adiacente. În cazul în care există un singur deținător de teren adiacent, vânzarea-cumpărarea terenului care nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se efectuează la prețul normativ al pământului. Această prevedere se aplică și relațiilor de arendă a unor astfel de terenuri. Celelalte terenuri se vînd prin concurs sau la licitație, cu excepțiile prevăzute de lege.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 6/27-2 din 19 decembrie 2016 „cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din bd. Moscova nr. 5, Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, ca fiind nefondată.

În motivarea soluției instanța de fond a reținut că, terenul litigios nu poate fi format ca bun imobil separat, iar existența construcției aparținând Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” permite autorității publice locale transmiterea în arendă a lotului de pământ fără petrecerea licitației publice.

Prin decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel declarată de reprezentantul Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, s-a casat integral hotărârea din 12 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost admisă și s-a anulat decizia

Consiliului municipal Chișinău nr. 6/27-2 din 19 decembrie 2016 „cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din bd. xxxxx, Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”.

Întru susținerea poziției sale instanța de apel a reținut concluzia primei instanțe precum că terenul litigios nu poate fi format ca bun imobil separat, fapt ce rezultă în mod cert și din conținutul Studiului de prefezabilitate (în volum parțial) privind analiza și sistematizarea terenului adiacent bunului imobil cu N/C xxxxx sect. Râșcani, mun. Chișinău.

În contextul dat, instanța ierarhic inferioară a constatat că Studiul de prefezabilitate privind analiza și sistematizarea terenului adiacent bunului imobil cu N/C 0100413.119.01.510 din xxxxx sect. Râșcani, mun. Chișinău a fost elaborat ulterior emiterii deciziei nr. 6/27-2 din 19 decembrie 2016 „cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din bd. Moscova nr. 5, Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”, fiind întocmit la data de 19 aprilie 2018.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că la momentul adoptării deciziei nr. 6/27-2 din 19 decembrie 2016 „cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din bd. xxxxx, Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”, Consiliul municipal Chișinău nu deținea careva acte confirmative că terenul transmis în arendă nu poate fi format ca bun imobil separat.

Referitor la existența construcției aparținând Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” care ar permite autorității publice locale transmiterea în arendă a lotului de pământ fără petrecerea licitației publice, instanța de apel a reținut că conform explicației Agenției Servicii Publice, și anume a Departamentului Cadastru cu nr. 11-05/17505/2018 s-a constatat că construcția cu nr. cadastral xxxxx este amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx, ceea ce dovedește o suprapunere a două numere cadastrale.

În consecință, instanța de apel a precizat că în speță Consiliul municipal Chișinău nici până în prezent nu are o poziție asupra terenului transmis în arendă prin decizia nr. 6/27-2 din 19 decembrie 2016.

La 26 aprilie 2019, Consiliul municipal Chișinău a depus recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fiind completat prin cererea de recurs depusă la data de 6 iunie 2019.

În motivarea recursului a indicat că consideră decizia instanței de apel neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi casată, deoarece contravine normelor de drept material și procedural, iar la examinarea și adoptarea acesteia nu au fost pe deplin constatate și elucidate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

La data de 15 mai 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” a depus recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fiind completat ulterior prin cererea de recurs depusă la 21 iunie 2019.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia contestată, o consideră ilegală și nefondată.

A relatat că, instanța de apel a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material care urmau să fie aplicate în speță, drept urmare a judecat greșit cauza.

A precizat că, instanța ierarhic inferioară a aplicat eronat prevederile art. 4 alin. (9) din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308-XIII din 25 iulie 1997, art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală.

Totodată, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume dispozițiile art. 14 alin. (2), art. 77 alin. (2) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 6 din Legea privind statutul municipiului Chișinău, art. 9, 41, 42 din Codul funciar, art. 10 alin. (3) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, art. 2, 4, 7 din Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, Legea privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, Regulamentul cadru al serviciului local de arhitectură și urbanism aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 499 din 30 mai 2000, Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare municipale aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/23 din 2 aprilie 2013, Regulamentul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare.

A afirmat că, erorile comise de către instanța de apel au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Examinând admisibilitatea recursurilor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. art. 244 alin. (1) și 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 aprilie 2019, însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurenți a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, recursurile depuse de Consiliul municipal Chișinău și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” la data de 26 aprilie 2019 și respectiv 15 mai 2019, sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de Consiliul municipal Chișinău și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererile de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile depuse de Consiliul municipal Chișinău și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursurile depuse de Consiliul municipal Chișinău și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup”, ca inadmisibile.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Consiliul municipal Chișinău și de către Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” se declară inadmisibile .

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu